Frederike Jörg *(onderzoeker UMC Groningen)*
& ***Ymke van de Wal*** *(programmamanager MGG)*
aan het woord

Mentaal Gezond Groningen

'Data gedreven' 'Met en voor jongeren'

DE UITDAGING

Gemeenten willen investeren in de mentale gezondheid van jongeren, maar hebben vaak onvoldoende inzicht in waar de grootste uitdagingen liggen en welke aanpak daar het beste bij past. Daardoor bestaat het risico dat interventies worden ingezet zonder een goed beeld te hebben van de lokale behoeften. Hierdoor bestaat het risico dat de aanpak onvoldoende aansluit bij de probleemstelling en daardoor niet effectief is, met onnodig verlies van tijd en middelen tot gevolg.

DE AANPAK

Datagedreven werken is een belangrijk onderdeel van het programma Mentaal Gezond Groningen. De GGD ontwikkelde een dashboard met gegevens over onder meer veerkracht, eenzaamheid, psychische klachten, stress, geluk, toekomstvertrouwen en prestatiedruk onder jongeren. Deze inzichten vormen het startpunt voor gesprekken met gemeenten over hun lokale situatie en prioriteiten.

Om gemeenten te ondersteunen bij het maken van keuzes, zijn bij de GGD mentale gezondheidsregisseurs aangesteld. Zij brengen met behulp van een preventiematrix bestaande activiteiten, interventies en beleidsmaatregelen in kaart. Zo wordt zichtbaar wat er al gebeurt, waar overlap zit en waar nog kansen liggen.

Niet alles wat jongeren ervaren is zichtbaar in cijfers of onderzoeken, daarom vinden we het belangrijk dat gemeenten ook jongeren zelf vanaf het begin betrekken bij plannen en beleid. Zij kunnen hiervoor een beroep doen op het jongerenteam OpKop van Mentaal Gezond Groningen. Dat bestaat uit 6 jongeren uit Groningen die zich inzetten voor de mentale gezondheid van leeftijdsgenoten. Zij signaleren knelpunten, denken mee over oplossingen en vragen aandacht voor belangrijke thema's.

WAT HET OPLEVERT

Gemeenten krijgen beter inzicht in de mentale gezondheid van jongeren en kunnen gerichter bepalen waar inzet nodig is. Het dashboard en de preventiematrix maken bestaande activiteiten zichtbaar, helpen witte vlekken te identificeren en ondersteunen beter onderbouwde keuzes.

Daarnaast heeft de aanpak geleid tot meer samenwerking tussen gemeenten, GGD, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Organisaties weten elkaar beter te vinden en trekken vaker gezamenlijk op rond vraagstukken over mentale gezondheid.

De data hielpen bovendien om de urgentie van mentale gezondheid zichtbaar te maken. Door ontwikkelingen met cijfers te onderbouwen, ontstond sneller draagvlak voor een gezamenlijke aanpak (Mentaal Gezond Groningen) en konden partners vroegtijdig worden betrokken bij de start van het programma.

WIE JE NODIG HEBT

Voor een datagedreven aanpak zijn vier perspectieven onmisbaar: wetenschap, praktijk, beleid en ervaringskennis van jongeren. Juist door deze kennisbronnen te combineren, krijgen data betekenis en ontstaan beter passende oplossingen.

Gemeenten en GGD'en zijn belangrijke partners vanwege hun rol in preventie en publieke gezondheid. Ook scholen zijn essentieel, omdat zij bijna alle jongeren bereiken en een belangrijke rol spelen in de uitvoering van interventies.

Daarnaast zijn welzijns-, cultuur- en sportorganisaties belangrijke partners. Zij dragen bij aan de mentale gezondheid van jongeren, terwijl er nog relatief weinig inzicht is in hun impact. Meer kennis hierover kan helpen om investeringen in deze sectoren beter te onderbouwen.

WAT EEN ANDERE GEMEENTE MORGEN KAN DOEN

- **Gebruik data van de GGD.** Zoek de GGD actief op, kijk wat de cijfers laten zien en gebruik deze inzichten om samen prioriteiten te bepalen én vervolgens tot actie over te gaan.
- **Combineer verschillende kennisbronnen.** Betrek kennisinstellingen, professionals en jongeren bij het duiden van data en het vertalen ervan naar beleid en praktijk.
- **Start met een 'coalition of the willing'.** Breng gemotiveerde organisaties en professionals samen en bouw vanuit die energie stap voor stap verder aan een sterk netwerk.